

Sygn. akt I ACa 961/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Bożena Wiklak

Sędziowie : SA Anna Miastkowska (spr .)

SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **S. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - (...) Zarządowi (...)**
w B.

o odszkodowanie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 28 kwietnia 2016 r. sygn. akt I C 38/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od Skarbu Państwa - (...) Zarządu (...)

w B. na rzecz S. K. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I A Ca 961/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 lutego 2012 roku, powód S. K. domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w B. kwoty 20.000 zł z tytułu odszkodowania za zmniejszenie wartości rynkowej i użytkowej nieruchomości znajdującej się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania lotniska Ł. w miejscowości B. G. oraz zasądzenia kwoty 67.400 zł. z tytułu odszkodowania odpowiadającego wartości prac koniecznych do wykonania pełnej rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego.

Strona pozwana nie uznała powództwa domagając się jego oddalenia.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 roku, Sąd Okręgowy w Sieradzu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.671 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Orzeczenie to zostało oparte na ustaleniach które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął własne. Ustalenia te nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd I instancji między innymi zaznaczył, że powód jest właścicielem zabudowanej nieruchomości o pow. 5,83 ha położonej w B., powiat Ł.. Uchwałą Sejmiku Województwa (...) z dnia 9 lutego 2010 roku został utworzony obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Ł. z przytoczonymi przez Sąd postanowieniami dotyczącymi sposobu korzystania ze znajdujących się na tym obszarze nieruchomości. Wprowadzono też określone wymagania techniczne jakim powinny odpowiadać budynki usytuowane na terenach objętych powyższą uchwałą.

W przypadku nieruchomości powoda wprowadzone ograniczenia obejmowały jedynie część zabudowanej działki nr (...) o pow. 0,41 ha. Powołując się na opinię biegłego Sąd ustalił, że spadek wartości rynkowej tej działki wyniósł 10.760 zł, natomiast wartość prac mających na celu wyciszenie budynku została określona na kwotę 10.911 zł.

W swoich rozważaniach Sąd Okręgowy podkreślił, że żądanie pozwu znajdowało oparcie w przepisach art. 129 ust. 2 i art. 136 ust 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2002 roku Prawo ochrony środowiska. W niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki dla przyznania powodowi odszkodowania zarówno w racji pomniejszenia wartości rynkowej działki nr (...), jak i z tytułu konieczności poczynienia prac niezbędnych dla ochrony akustycznej budynku mieszkalnego. Łączna wysokość należnego powodowi odszkodowania wynosiła, zgodnie z opiniami biegłych sądowych, kwotę 21.671 zł. Suma ta została zasądzona na rzecz powoda wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Zasądzając odsetki Sąd powołał się na treść art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c. Zdaniem Sądu, jako wezwanie do wykonania świadczenia po myśli art. 455 k.c. należało uznać doręczenie pozwanemu odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 27 lutego 2012 roku. W tej sytuacji odsetki od zasądzonej kwoty należały się powodowi od dnia 28 lutego 2012 roku. Sąd miał również na uwadze treść art. 363 § 2 k.c. podkreślając, że strona pozwana nie wykazała by zastosowanie odsetek od dnia wezwania do zapłaty i ustalenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania prowadziło do wzbogacenia uprawnionego. Możliwe było zatem przyjęcie, że brak jest różnicy w wielkości odszkodowania w dacie wezwania do spełnienia świadczenia (doręczenia odpisu pozwu) i w dacie ustalenia odszkodowania. W konsekwencji nie było wystarczających podstaw - w braku wykazania wzbogacenia i podwójnej kompensaty szkody - do ustalenia zasadności roszczenia odsetkowego od daty późniejszej niż związana z wymagalnością według reguły wynikającej z art. 455 k.c.

Zaskarżając powyższy wyrok w części zasądzającej odsetki w punkcie 1 sentencji strona pozwana zarzuciła w apelacji:

- niewłaściwe zastosowanie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 p. o. ś., wykładanych w świetle art. 316 § 1 k.p.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że odsetki od pieniężnego świadczenia odszkodowawczego, przewidzianego w art. 129 ust. 2 p. o. ś. należą się od daty wcześniejszej niż data wyrokowania.

- niewłaściwe zastosowanie art. 455 k.c. przez przyjęcie, że niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty Skarb Państwa powinien spełnić świadczenie pieniężne na rzecz powodów w wysokości ustalonej znacznie później przez Sąd Okręgowy według cen z daty wyrokowania.

Na tej podstawie skarżący domagał się zmiany orzeczenia przez zasądzenie odsetek ustawowych od przyznanej powodowi kwoty od dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie była zasadna.

W ocenie Sądu II instancji, zasądzając na rzecz powoda odsetki ustawowe od daty wytoczenia powództwa Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 363 § 2 k.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba, że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Przesłanki odnoszące się do „szczególnej okoliczności”, jak i „innej chwili”, pozostawione są ocenie sądu. Ocena ta, jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2000 roku wydanym w sprawie IPKN 563/99 opubl. OSNP z 2001 r. poz. 560, nie może mieć charakteru całkowicie arbitralnego, ale też nie oznacza, że sąd nie korzysta w tym zakresie – z woli ustawodawcy – ze stosunkowo daleko sięgającej swobody.

W rozpatrywanym przypadku przyjąć należało, że pozwany w chwili wytoczenia powództwa miał możliwość oszacowania szkody i wypłaty odszkodowania, którego wysokość odpowiadałaby zasądzonej kwocie, nie czekając biernie na rozstrzygnięcie sądu. Strona pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek argumentów przeczących tego rodzaju możliwości. Przyznanie odsetek za okres od dnia wytoczenia powództwa stanowiło rekompensatę za korzystanie przez pozwanego z kapitału. Jeżeli zobowiązany nie płaci odszkodowania w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 k.c., uprawniony nie ma bowiem możliwości czerpania korzyści z odszkodowania, jakie mu się należy już w tym terminie. Odsetki ustawowe mają przede wszystkim zapewnić swego rodzaju zryczałtowane wynagrodzenie dla wierzyciela za korzystanie ze środków pieniężnych jemu należnych przez dłużnika. Mają też na celu zmotywowanie dłużnika do jak najszybszego spełnienia świadczenia.

Wbrew pogładowi apelacji, zaskarżone rozstrzygnięcie nie prowadzi do sprzecznego z funkcją odsetek, przysporzenia poszkodowanemu korzyści finansowych, nieuzasadnionych zakresem zobowiązania pozwanego, określonego w art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 p. o. ś.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie było uprawnione wiązanie początkowej daty biegu odsetek od zasądzonej kwoty z datą wyrokowania bądź datą doręczenia pozwanemu odpisu opinii biegłego sądowego. Wyrok Sądu I instancji nie miał w niniejszej sprawie charakteru konstytutywnego. Źródłem szkody dla powoda było wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania z nieruchomości, co wywołało określone ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości i pogorszyło klimat akustyczny budynku.

Dla oceny zasadności zarzutu naruszenia art. 481 § 1 k.c. w niniejszej sprawie nie miał znaczenia fakt, że w jednostkowych sprawach podobnej kategorii Sąd Apelacyjny przyjął za właściwą inną datę początkową płatności ustawowych odsetek do zasądzonych odszkodowania.

Ostatecznie, z podanych wyżej przyczyn Sąd II instancji oddalił apelację stosownie do treści art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego Sąd ten rozstrzygnął w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. i art. 390 § 1 k.p.c.